

КОРЕЛЯЦІЙНИЙ ДІАЛОГ ЯК ТЕСТ НА ВИДОВЕ ПАРТНЕРСТВО

Досліджено можливості застосування у процесі аспектологічного аналізу методики кореляційного діалогу як тесту на належність до відповідного аспектуального класу, а отже, і певного типу видового партнерства. Змодельовані діалоги використано в комплексі з методикою інгерентно-кореляційних контекстів.

Ключові слова: дієслово, вид, аспектуальність, аспектуальний клас, аспектуальне партнерство, аспектологічний аналіз, комплексна аспектуальна діагностика, кореляційний діалог, інгерентно-кореляційний контекст.

Аналіз лінгвоукраїністичних здобутків у царині аспектології засвідчує наявність цілого спектра дослідницьких перспектив, однією з пріоритетних серед яких, на наш погляд, є якнайдетальніше лінгвістичне вивчення механізму взаємодії граматики і словника в царині виду українського дієслова, проблеми залежності аспектуальної поведінки дієслів від особливостей їхньої лексичної семантики, а отже, і відображених у ній об'єктивних особливостей позамовних ситуацій. На часі аспектологічні студії, спрямовані на створення інтеграційної моделі категорії аспектуальності, репрезентація її як багаторівневої єдності, динамічне функціонування якої забезпечує тісна взаємодія граматичної категорії виду, аспектуально вагомих компонентів лексичної семантики загалом і лексико-граматичної категорії граничності зосібна, морфолого-словотвірної категорії родів дієслівної дії, релевантних для вияву видової специфіки елементів контексту з урахуванням впливу інших категорійних складників відображеної ситуації: темпоральних, локативних тощо.

Стан сучасних загальнотеоретичних і аспектологічних студій уможливорює здійснення комплексного аналізу аспектуальності й виду. Урахування україністичної традиції вивчення виду першої половини ХХ ст., зокрема утвердження теорії виду в граматиках Є.К.Тимченка, С.Й.Смаль-Стоцького та Ф.Гартнера, В.І.Сімовича, П.Ф.Залозного, започаткованої в працях М.Смотрицького, О.О.Потебні, К.П.Михальчука та ін., аспектологічних здобутків української формально-граматичної думки середини ХХ ст., загальнотеоретичного й аспектологічного доробку української функціонально-категорійної граматики, представленого передовсім у роботах В.М.Русанівського, І.Р.Вихованця, А.П.Грищенко, К.Г.Городенської, А.П.Загнітка, С.О.Соколової, О.І.Бондаря та ін., загальнонаукової теорії взаємодії системи й середовища та її лінгвістичної інтерпретації, концепції функціонально-семантичних полів

загалом та поля аспектуальності зосібна (праці О.В.Бондарка, М.О.Шелякіна та представників школи функціональної граматики), ідеї аспектуальних класів Ю.С.Маслова та дієслівних класів З.Вендлера, двокомпонентної теорії виду, досвіду аспектуально орієнтованого класифікування дієслівних предикатів, традиційного польового моделювання поняттєвих категорій дає підстави для формування аспектологічної концепції, що поєднує, з одного боку, інтеграційну теорію виду, найвагоміший елемент якої – система аспектуальних класів як визначальний чинник видової поведінки дієслова, а з іншого – інструмент дослідження цих класів і того впливу, який вони мають на вид, – комплексну аспектуальну діагностику [4, с. 95 – 147]).

Загально визнаним критерієм діагностики аспектуально зорієнтованих семантичних класів дієслів є синтагматичний, що в широкому сенсі цього слова полягає в здатності vs нездатності до певного типу синтагматичного поєднання чи можливості vs неможливості функціонування у відповідних контекстах. Належність до того чи того аспектуального класу на ґрунті спільності чи відмінності валентнісних властивостей можна порівняти з наповненням різних груп елементів періодичної таблиці Д.І.Менделєєва, що виявляють різну хімічну валентність [5, с. 306]. Наша мета – систематизація відомих тестових методик диференціації дієслів на ґрунті специфіки внутрішньочасового контуру з огляду на їхню синтагматичну поведінку. Застосування таких методик – неодмінний компонент праць, що репрезентують об'єктивістський напрям у дослідженні виду. Теоретичний аналіз робіт Ю.С.Маслова [6], З.Вендлера [9], Т.В.Булигіної [1; 2], М.Я.Гловинської [3], О.В.Падучевої [7; 8] та ін. уможливив систематизацію наявних тестових методик, розширення їхнього інвентаря на ґрунті власного досвіду діагностування, переосмислення деяких стереотипів щодо зарахування тих чи тих дієслів до відповідних аспектуальних класів.

Вагомими складниками розробленої системи діагностики аспектуальних класів українського дієслова слугують інгерентні й експериментальні тести. Метою нашої статті є дослідження можливостей застосування у процесі аспектологічного аналізу методики кореляційного діалогу як тесту на належність до відповідного аспектуального класу, а отже, і певного типу видового партнерства. Аспектуальна діагностика, одним із складників якої є змодельовані діалоги передбачає їхнє комплексне застосування разом із методи-

кою інгерентно-кореляційних контекстів.

Тестова методика інгерентно-кореляційних дискурсів передбачає пошук і вилучення з текстів речень або мінімальних фрагментів, які інгерентно („за природою”) задають діагностичні параметри, моделюючи відповідний аспектуальний контур ситуації, описуваної дієсловами певного аспектуального класу. Найхарактерніші серед них – кореляційні контексти, що відображають ситуації, яким притаманний цілісний внутрішньочасовий контур. Це досягнуто завдяки поєднанню в одному реченні чи мінімальному уривку обох видових чи акціональних, або водночас – видових і акціональних партнерів, напр.: *заробляти vs заробити* (пантивний різновид термінативного видового партнерства): *Пішов я, брате, зароблять. І де вже ноги не носили! Поки ті гроші заробив, Я годів зо два проходив* (Т.Шевченко); *показувати vs показати* (тотивний різновид термінативного видового партнерства): *– Діду! Ходімо! Я вам теж покажу! Таке покажу!.. – Що ж ти покажеш, дитино? Відчиниш двері хліва й покажеш пальцем у півморок, що пахне сіном: – Дивіться, діду!* (Є.Гуцало); *вишивати vs довишиватися* (акціональне партнерство термінатива з пейоративом): *... ми-бо все чекали свого весілля, вишивали собі пісень, хрестиком, слово до слова, і так упродовж всенької історії, – ну от і довишивалися* (О.Забужко); *різати vs зарізати* (термінативне видове партнерство) і *різати vs порізати* (акціональне партнерство термінатива з дистрибутивом): *Питаю: „Хіба ви своїх півнів ще не порізали?” Казже: „Ще не порізала, не встигла, бо не знала, що ти прийдеш, то заріжжу зараз. Якого тобі когута різати?”* (Є.Гуцало). Експериментальні тести, на відміну від інгерентних, потребують моделювання певної ситуації з використання відповідних прийомів: транспозиції, трансформації, конструювання тощо. Їхню характеристику буде подано в дальшому викладі, побудованому не так на ілюстрації потенціалу кожної з методик, як на демонстрації можливостей їх комплексного застосування, зокрема і в поєднанні з використанням інгерентних текстів.

Надійний критерій розрізнення термінативного партнерства з евентивним чи будь-яким іншим протиставленням морфологічно пов'язаних між собою дієслів протилежних видів – кореляційний діалогічний тест: *уже відбулось? – це відбувається; уже зробив? – це робить; уже здійснив? – це здійснює; уже виконав? – це виконує* тощо. Мета застосування змодельованих кореляційних діалогів – визначення можливості двох протиставлених за видом дієслів бути маніфестантами тієї самої позамовної ситуації: або такої, що *ще* перебуває на стадії своєї реалізації, або такої, що *вже* здійснилася, пор.: *Листя вже*

облетіло? – Ні, ще облітає. Ванна вже наповнилася? – Ні, ще наповнюється. Помідори вже достигли? – Ще достигають. Він уже написав листа? – Ні, ще пише. Він уже оформив документи? – Ні, ще оформляє. Він уже зламав двері? – Ні, ще ламає. Він уже прибрав у квартирі? – Ні, ще прибирає.

Для багатьох евентивних дієслів неможливи є обидва компоненти діалогу, напр.: **Він уже зламав ногу? – *Ні, ще ламає. *Він уже промахнувся? – *Ні, ще промахується. *Він уже спіткнувся? – *Ні, ще спотикається. *Він уже сахнувся? – *Ні, ще сахається. *Він уже отруївся? – *Ні, ще отруюється.* Навіть, якщо з огляду на онтологічну специфіку евентивів (моментальності, несподіваності, непередбачуваності подій) дещо змінити запитання, то відповідь із використанням імперфектива все одно буде неможливою, пор.: *Він що, порізав пальця? – *Ні, ще ріже. У нього що, буря зірвала дах? – *Ні, ще зриває.*

Для дієслів, що належать до директивного (приходити) та конативного (знаходити) підкласів термінативів таке запитання допустиме, але відповідь на нього у формі вторинного імперфектива неможлива, напр.: *Він уже прийшов додому? – *Ще приходить. Ти вже приїхав? (запитання по телефону) – *Ще приїжджаю. Він уже знайшов книгу? – *Все ще знаходить.* Дієслова на зразок *прийти, приїхати, знайти* є дихотомічними. Заповнюючи перехідну зону між термінативним та евентивним класами, вони більше тяжіють до термінативів. Такого тяжіння їм надає ретроспекція наміру суб'єкта, яка відсутня в евентивів. У контексті функціонально-видового партнерства з вторинними імперфективами *приходити, приїждити, знаходити* вони мають ознаки евентивів, оскільки позбавлені прогресивного значення. Водночас вони – термінативні партнери безпрефіксних імперфективів *іти, їхати* (за умови наявності директива), *шукати*, напр.: *А погулявши неділь ізо дві да начудувавши увесь Київ, ідуть, було, вже з музиками до Межигорського монастиря. А вже як прийдуть до самого монастиря, то й стукає запорожець у ворота* (П.Куліш); *В собі шукаю, у думках-блукальнях, Переборюючи вкотре сто чортів, Впіймав, знайшов? Ех, лиш тилок на пальцях, А тайни метелик відлетів* (В.Бровченко). У цьому разі цілком можливий і термінативний діалог: *Уже прийшли? – Ні, ще йдуть. Уже знайшов? – Ні, ще шукає.*

Для термінативів, що означають інактивні процеси поступового становлення ознаки, діалог: *„Уже + перфектив? – Ні, ще + імперфектив”* вимагає деякої корекції: *„Уже + перфектив? – Ще ні, але вже + імперфектив”*, де *уже* – гіпотетична констатація завершення процесу, *ще ні* – заперечення, *але вже* – констатація початку і тривання

процесу: *Яблуня, мабуть, уже засохла?* – Ні, але вже *засихає*. *Трава, мабуть, уже вигоріла?* – Ні, але вже *вигорає*. Така діагностика „спрацьовує” і серед термінативів з агентивним наповненням суб’єкта: *Він, мабуть, уже одягнувся?* – Ще ні, але вже *одягається*. *Він, мабуть, уже дописав книгу?* – Ще ні, але вже *дописує*. *Він, мабуть, уже приїхав?* – Ще ні, але вже *їде*. *Він, мабуть, уже знайшов причину пошкодження?* – Ще ні, але вже *шукає*. Для евентивів можлива перша частина діалогу, правда, за умови зміщення фразового наголосу та набуття негативної експресії лексемою *уже*, однак друга цілком унеможливлена: *Він, мабуть, уже пальця порізав?* – *Ще ні, але вже *ріже*. *Він, мабуть, уже розбив машину?* – *Ще ні, але вже *розбиває*. *Він, мабуть, уже зустрів друга?* (про небажану для автора запитання зустріч) – *Ще ні, але вже *зустрічає*. Здатність функціонувати у формі теперішнього часу для евентивних імперфективів виявлено лише в „подійних” контекстах, зокрема, у контексті теперішнього історичного: *Несподівано він зустрічає друга – і всі його плани ідуть шкереберть*.

Позитивним для термінативів і негативним для евентивів є тест „довго + імперфектив – нарешті + перфектив” у різних його контекстуально-обставинних варіантах, напр.: *...ми ж були вродливим народом, леді й джентльмени, відкритозорим, дужим і рослявим, самовладно-міцно вкорінені у землю, з якої нас довго видирали з м’ясом, аж нарешті таки видерли...* (О.Забужко). Семантична кореляція термінативів *видирати* vs *видерти* ґрунтується на протиставленні тривалого подієспрямованого процесу, вираженого імперфективом у дуративному значенні, події, вираженій перфективом у конкретно-фактичному значенні. Така опозиція є неможливою для евентивів, оскільки подіям, які вони описують, не передують процеси, пор.: *Чарка випорснула з онімліх Севиних пальців, брязнула об підлогу* (А.Хижняк) – **Чарка довго випорскувала і нарешті випорснула з онімліх Севиних пальців*; *Мовчки стали грати. Дорош виграв і, підсунувши окуляри, попросив Джмелика: – Наставляй лоба* (Григорій Тютюнник) – **Дорош довго вигравав – і нарешті виграв у Джмелика*. Минулий час для евентивних імперфективів можливий лише в ітеративному контексті, пор.: *Уже не раз чарка випорскувала з онімліх Севиних пальців; Уже не раз Дорош вигравав у Джмелика*. Такий тест-інсталяцію („занурення”, „вживлення” дієслова в ситуацію з чітко заданою адвербіальними учасниками внутрішньочасовою конфігурацією) можна перетворити в діалог: (пресупозиція: здійснення процесу через певні причини затягнуте): – *Перфектив + нарешті?* – *Довго + імперфектив, але таки + перфектив*. Найбільш характерним такий

тест є для конативів – термінативних дієслів, у яких протиставлення подієспрямованого процесу самій події містить імплікацію „спроба – успіх”, пор.: *Чоловік цієї ревнивої жінки йти не хотів, вона його вмовляла – і вмовила* (Є. Гуцало) – *Ну що, вона його нарешті вмовила?* – *Довго вмовляла, але таки вмовила*.

Такий тест позитивний для більшості термінативів, окрім мотивів і мутативів, що описують становлення певних ознак, небажаних чи негативних з погляду людини, пор.: *пантив читати vs прочитати*: – *Ми її всю прочитаємо*. – *Читай, ти грамотний, – мовив дід Гордій. – Цієї книжки вистачить не тільки на твій вік, читай, чоловіче добрий* (Є.Гуцало) – *Ну що, ти нарешті прочитав цю книгу?* – *Довго читав, але таки прочитав*; мутатив *синіти* vs *посиніти*: *Старий сердиться, коли натякають, від чого те посиніння: не від чарки посинів, а від полум’я печі! Хто ж має сумнів – стань на горно, вік постій, тоді переконаєшся, від чого носи в горнових синіють* (О.Гончар) – **Ну що, у тебе ніс нарешті посинів?* – **Довго синів, а таки посинів*; тотив *хреститися* vs *перехреститися*: *Козаки оглядалися на січову церкву, знімали шапки, хрестилися, Лаврін також перехрестився щиро, із зітханням, аж запечалилось серце* (Ю.Мушкетик) – **Ну що, він нарешті перехрестився?* – **Довго хрестився, а таки перехрестився*; евентив *вагітніти* vs *завагітніти*: *...не вагітніє вона й не вагітніє. Ось тепер більше не виходитиме заміж після двох таких невдач. А чого виходити втретє? Щоб і третій чоловік хотів од неї дітей, а вона не могла завагітніти – й знову розлучатися втретє?* (Є.Гуцало) – **Ну що, вона нарешті завагітніла?* – **Довго вагітніла, але таки завагітніла*.

Діагностичними для розмежування термінативного й евентивного видового партнерства слугують контексти, у яких поєднані імперфектив, що за допомогою фазового дієслова виражає початок подієспрямованого процесу, та перфектив, який описує подію, досягнуту внаслідок його здійснення, напр.: – *А, скажімо, зустріне мене на вулиці з Дімою й кинеться однімати. Що їй зробиш? Не битися ж з нею? І одніме. Отак вихопить з рук, сяде на звозчика й поїде собі* (В. Винниченко); *„Я вчора голову почав ліпити”, – брався він розповідати в її присутності колезі-скульптору, і лотра рвалася наперед, гублячи шпильки й гудзики в нестримному захваті словесного виверження: „Авжеж, зліпи собі, серце, голову, зліпи – не завидуй!”... (О.Забужко); *„...Стали двері ламати, Настасю добувати; дев’ятеро дверей зламали і Настасю доставили...” І плакала мама з цієї піснею, мовби передчуваючи долю і свою, і своєї дитини* (П.Загребельний). Такий контекст може бути трансформо-*

ваний у діалогічний тест: „Уже + перфектив? – Ще тільки + починати (почати) + імперфектив”, позитивний лише для термінативів, пор.: *Листя вже пожовтіло?* – *Ще тільки починає жовтіти. Рана вже загоїлась?* – *Ще тільки починає гоїтись (загоюватись). Він уже збудував будинок?* – *Ще тільки почав будувати. Ти вже виконав домашнє завдання?* – *Ще тільки почав виконувати.* Стосовно евентивів можна поставити лише подібне запитання, правда, за умови деякої його корекції (зміни акцентів), однак відповідь отримати неможливо, пор.: *Вітя варить в казанку кашу. Перевертає, зачепивши ногою, казанок (С.Васильченко) – Що, Вітя вже перевернув казанок?* – **Ще тільки почав перевертати; Бо коли він пішов, я порвала, зачепившись за той куц, собі лиштву, і так мені було соромно, соромно, соромно, що не виходила на вулицю кілька днів (Вал. Шевчук) – Що, вже порвала лиштву?* – **Ще тільки починаю рвати.*

Для термінативів із тотивним значенням (*вигігати, вимикати, входити, ступати* (на поріг)), що описують подієспрямовані процеси, які, на відміну від пантивних (*будувати, виготовляти, очищати*) чи мутативних (*дозрівати, засихати, червоніти* „ставати червоним”), не передбачають поступового „визрівання” події, більш чи менш тривалого поступу на шляху до запланованого результату чи закономірного завершення, а відбуваються тотивно („цілком”) упродовж мінімального часового інтервалу, найбільш успішним є мобільно-діалогічний тест: „Уже + перфектив? – Ще ні, але вже + імперфектив”, що засвідчує можливість фіксації спостерігачем цієї невеликої „порції” часу, відведеної для здійснення процесу, напр.: *вимикати vs вимкнути: ...фільм, котрий ти все-таки не важився вимкнути, не конче має скінчитися щасливо. А однаково вимикати – непростиме свинство (О.Забужко), пор.: – Ти вже вимкнув телевізор?* – *Ще ні, але вже вимикаю; ступати vs ступити: Знов далі прокрадається хлопець і знов замирає, бо шелест близько. Переждавши з хвилину, ступає наперед; тихо відхилиє рядки бур’янів (В.Барка) vs То – рахівник сільради, що нагодився поблизу; з ним ступив Мирон Данилович на східці (В.Барка), пор.: – Він уже ступив на східці?* – *Ще ні, але вже ступає; виходити vs вийти: Жінка виходила з парадних дверей назустріч Твердохлібові, мовби ждала його, чи що (П.Заїребельний) vs ...Після консиліуму ми вийшли з Максимом на простору терасу-балкон кардіологічного корпусу... (Ю.Щербак), пор.: – Ти вже вийшов із хати?* – *Ще ні, але вже виходжу; входити vs увійти: А сотник виглядає з-за тину і входить у хату, не давши знаку (Т.Шевченко) vs Увійшов у хату, Ударивсь об поли: Лазять діти у запічку*

Голодні і голі (Т.Шевченко), пор.: – Ти вже увійшов до хати? – *Ще ні, але вже входжу.* Звичайно ж, у мовленнєвій практиці більш поширені еліптичні варіанти: – *Уже вимикаю.* – *Уже виходжу.* – *Уже увиходжу.* – *Уже ступаю чи: – Якраз вимикаю.* – *Якраз виходжу.* – *Якраз увиходжу.* – *Якраз ступаю.*

Тотиви перебувають на периферії термінативного аспектуального класу, наближаючись за структурою внутрішнього часу до евентивів, від яких вони якраз і відрізняються позитивним результатом тесту, пор.: – *Ви вже вийшли на галявину?* – *Ні, але вже виходимо* і – **Ви вже опинились на галявині?* – **Ні, але вже опиняємось* (– **Якраз опиняємось*). На відміну від евентивних ситуацій, у ситуаціях, які описують тотиви, мова „дає змогу” спостерігачеві вихопити хоча б мінімальний передподійний інтервал, напр.: *Ось я проходжу, і ось я пройду. Може, й навік, але справа не в тому...* (Л.Костенко). Структуру цього контексту можна взяти за основу ще однієї з діагностичних моделей, що служать для розмежування евентивів і термінативів із тотивним значенням, пор.: *Ось він ловить м’яч – і ось піймав (зловив) і ось він ловить себе на думці – *і ось піймав (зловив).* У першому випадку – перед нами тотивна ситуація, що передбачає можливість мовної фіксації хоча б короткотривалого інтервалу, який займає подієспрямований процес *ловити*, що передує події *піймати (зловити)*, у другому – евентивна ситуація, де перший компонент – *ловити* вже і є подією, тому другий компонент – *піймати (зловити)* – надлишковий, пор.: – *Лови, Карпо! – дід кинув од коша порожній мішок (А.Головка); Два інші ... немов м’ячем, Перекидаються: то той піймає, То другий зловить (М.Рильський) і Нараз ловлю себе на думці, що надто вже абстрактним і зуржитим видається нам визначення „геній” (З газети); „Ой, щось занадто мені усе красиве!” – зловила себе на думці Надія... (Я.Баш).*

Вважаємо, що запропонований нами тестовий діалог: „Уже + перфектив? – Ще ні, але вже + імперфектив”, моделюючи цілісний контур двофокусної термінативної ситуації, є надійним засобом діагностики термінативного видового партнерства і водночас підтверджує його семантичне наповнення: „– Подія вже відбулася? – Ще ні, але вже триває процес (перебуває на одній зі своїх хоч і короткочасних, однак ссерединних фаз), спрямований на те, щоб вона відбулася”. Він розмежує його з евентивним партнерством, і водночас – з опозиціями дієслів протилежного виду, що не мають семантичного підґрунтя суто видового партнерства.

Для розмежування тотивів і евентивів, що позначають антропоморфні вияви буття, не менш

переконливий і мобільно-діалогічний тест, що передбачає відповідь адресата в контексті запланованого майбутнього, оскільки саме тут досить рельєфно виявлено намір суб'єкта тотивного процесу, напр.: – *Ти вже вимкнув телевізор? – Через п'ять хвилин вимикаю.* Цей контекст можливий і для дієслів на зразок *приходити, приїздити, прилітати*, що є додатковим свідченням їхньої термінативності, хоч функціональна дефектність зумовлює їхню належність до периферії класу, напр.: – *Ти вже прилетів? – Прилітаю через півгодини.*

Застосування у процесі аспектологічного аналізу методики кореляційних діалогів у комплексі з методикою інгерентно-кореляційних дискурсів є надійним забезпеченням об'єктивності діагностики аспектуальних класів і підкласів, а отже, і типу аспектуального партнерства, відкриваючи перспективи досліджень, що ґрунтуються на об'єктивістському підході до опису категорії аспектуальності, з огляду на який, визначальним для особливостей вияву категорії виду на рівні індивідуальних лексем є лексичний компонент, представлений аспектуальними класами, вагомість яких для семантики дієслова прирівнюють до значення частин мови для граматики [7, с.4].

Література

1. Булыгина Т. В. К построению типологии предикатов в русском языке / Т. В. Булыгина // Семантические типы предикатов. – М.: Наука, 1982. – С. 7–85.

2. Булыгина Т. В. Классы предикатов и аспектуальная характеристика высказывания / Т. В. Булыгина // Булыгина Т. В. Языковая концептуализация мира (на материале русской грамматики) / Т. В. Булыгина, А. Д. Шмелев. – М.: Языки русской культуры, 1997. – С. 129–149.
3. Гловинская М. Я. Семантические типы видовых противопоставлений русского глагола / М. Я. Гловинская. – М.: Наука, 1982. – 155 с.
4. Калько М. І. Аспектуальність: категоризація, класифікація і репрезентація в сучасній українській літературній мові: [монографія] / М. І. Калько. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю., 2008. – 384 с.
5. Маслов Ю. С. Вид и лексическое значение глагола в современном русском литературном языке / Ю. С. Маслов // Известия АН СССР. Отделение литературы и языка. – 1948. – Т. VII. – Вып. 4. – С. 303–316.
6. Маслов Ю. С. Избранные труды: Аспектология. Общее языкознание / Ю. С. Маслов. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 840 с.
7. Падучева Е. В. Динамические модели в семантике лексики / Е. В. Падучева. – М.: Школа „Языки русской культуры”, 2004. – 607 с.
8. Падучева Е. В. Семантические исследования. Семантика времени и вида в русском языке. Семантика нарратива / Е. В. Падучева. – М.: Школа „Языки русской культуры”, 1996. – 463 с.
9. Vendler Z. Verbs and times / Z. Vendler // Linguistics in philosophy. – Ithaca: Cornell University Press, 1967. – P. 97–121.

The article investigates implementation of the method of correlation dialogue in aspectual analysis as a possible means of verb testing and establishing its relation to a definite aspectual class, and, consequently, having a certain type of aspect partnership. The pre-composed dialogues are analyzed with the help of integrated method of inherent correlation contexts.

Key words: verb, aspect, aspectuality, aspectual class, aspectual partnership, aspectual analysis, complex aspectual method, correlation dialogue, inherent-correlation context.

Исследуются возможности применения в процессе аспектологического анализа методики корреляционного диалога как теста на принадлежность к определенному аспектуальному классу и, соответственно, типу видового партнерства. Смоделированные диалоги используются в комплексе с методикой ингерентно-корреляционных контекстов.

Ключевые слова: глагол, вид, аспектуальность, аспектуальный класс, аспектуальное партнерство, аспектологический анализ, комплексная аспектуальная диагностика, корреляционный диалог, ингерентно-корреляционный контекст.